

Αριθ. Πρωτ. 40684

Αθήνα, 27 Αυγούστου 2024

Π Ρ Ο Σ

- Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών
κ. Χρ. Σταϊκούρα
- Υφυπουργό Υποδομών
κ. Ν. Ταχιάο
- Γενικό Γραμματέα Υποδομών
κ. Κ. Μαγουλά

ΘΕΜΑ: Προεδρικό Διάταγμα 71/2019 και ΟΠΣ ΜΗΤΕ: Σημαντικά προβλήματα τεχνικής φύσης που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης & απαραίτητες θεσμικές παρεμβάσεις.

ΣΧΕΤ.: (1) Η υπ'αριθμ. 40260/22.3.2024 επιστολή μας με θέμα: «Προβλήματα από την καθυστέρηση έκδοσης του π.δ/τος περί μητρώων»

(2) Η από 2-5-2024 Διαπιστωτική Πράξη 118480/2024 του Υπουργού ΥΜΕ «Θέση σε λειτουργία του ΟΠΣ του Ηλεκτρονικού Μητρώου Συντελεστών Παραγωγής Δημοσίων και Ιδιωτικών Έργων, Μελετών, Τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (ΟΠΣ ΜΗ.Τ.Ε.) στη ΓΓΥ»

(3) Η από 2-5-2024 Απόφαση 118561/2024 του Υπ. ΥΜΕ με θέμα: «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν στην χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Ηλεκτρονικού Μητρώου Συντελεστών Παραγωγής Δημοσίων και Ιδιωτικών Έργων, Μελετών, Τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (ΜΗ.Τ.Ε.)».

(4) Η από 30-5-2024 Εγκύκλιος 131459/2024 του Υπ. ΥΜΕ με θέμα: «Διευκρινίσεις σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος ΟΠΣ ΜΗ.Τ.Ε.».

Αξιότιμοι κ.κ.

Α. Με το (1) σχετικό εμπειριστατωμένα επισημάναμε ορισμένες από τις σοβαρές δυσλειτουργίες που προκαλούνται από την καθυστέρηση της έκδοσης και ισχύος του προεδρικού διατάγματος περί των Μητρώων, ενώ πιθανολογούσαμε ότι «η μη ενεργοποίηση του νέου προεδρικού διατάγματος περί μητρώων ενδέχεται και να οφείλεται στο γεγονός ότι η παρούσα κατάσταση διατηρεί κεκτημένα δικαιώματα ολίγων. Το γεγονός αυτό όμως, προκαλεί σοβαρότατα νομικά προβλήματα, θίγει και αδικεί τις καλές και βιώσιμες εργοληπτικές επιχειρήσεις που προβαίνουν σε επενδύσεις και αυξάνουν το δυναμικό τους, βλάπτει την ποιότητα των δημοσίων έργων και εν τέλει προκαλεί μακροπρόθεσμη ζημία στο δημόσιο συμφέρον».

Για τους λόγους αυτούς ζητούσαμε την άμεση ενεργοποίηση και εφαρμογή του νέου προεδρικού διατάγματος περί μητρώων τεχνικών έργων και μελετών, όπως επιτάσσουν και οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις του ν. 4412/2016.

Β. Με το (2) σχετικό στις 2-5-2024 και ύστερα από την νομοθετική πρόβλεψη εφαρμογής των ρυθμίσεων του ΠΔ 71/2019 [ν. 5106/2024] προχωρήσατε στην θέση σε λειτουργία του ΟΠΣ ΜΗ.Τ.Ε. στη ΓΓΥ ενώ με την υπουργική απόφαση του σχετικού (3) ρυθμίστηκαν τεχνικά ζητήματα για τη χρήση του σχετικού ΟΠΣ.

Γ.1 Στο μεσοδιάστημα των 4 μηνών που έχουν μεσολαβήσει από την θέση σε λειτουργία του ΟΠΣ **διαπιστώνονται** τα ακόλουθα προβλήματα **τεχνικής φύσης**:

- Καμία εργοληπτική επιχείρηση δεν μπορεί να υποβάλει ηλεκτρονικά αίτημα επανάκρισής της, παρά το γεγονός ότι όλες οι εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να το πράξουν εντός 9μήνου από την έκδοση της Διαπιστωτικής Πράξης, δηλαδή έως τις 3-2-2025 [άρθρα 140, 141 του Ν.5106/2024 και (4) σχετικό].

- Καμία εργοληπτική επιχείρηση δεν μπορεί να υποβάλει αίτημα αναβάθμισης τάξης, είτε συνοδευόμενο από έγχαρτες Βεβαιώσεις Εμπειρίας, στην Επιτροπή Μητρώου Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.) είτε από ψηφιακές Βεβαιώσεις Εμπειρίας, αφού τα απαιτούμενα στοιχεία δεν έχουν αναρτηθεί ψηφιακά από τις Αναθέτουσες Αρχές στο ΟΠΣ ΜΗΤΕ.

- Είναι αδύνατον να ολοκληρωθούν ακόμη και απλές διαδικασίες όπως τροποποιήσεις εργοληπτικών βεβαιώσεων εγγραφής, για αντικατάσταση στελέχους λόγω συνταξιοδότησης κλπ.

- Σωρεία εσφαλμένων καταχωρήσεων και παραλείψεων στην ενημέρωση των αρχείων του Μητρώου Εμπειρίας Κατασκευαστών στις κατηγορίες έργων, συνθήκη που κωλύει κάθε περαιτέρω διαδικασία.

Γ.2 Προκειμένου **ορισμένα** από τα προβλήματα να ξεπεραστούν άμεσα **προτείνουμε** για τα πιστοποιητικά εμπειρίας που έχουν εκδοθεί έως και τις 31/12/2023 να δοθεί η δυνατότητα στις εργοληπτικές επιχειρήσεις να τα καταχωρούν οι ίδιες, με εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους τους, κατά τα πρότυπα του ΕΣΗΔΗΣ, κατ' εξαίρεση του υφιστάμενου τρόπου λειτουργίας του ηλεκτρονικού συστήματος.

Κατά την άποψη του Συνδέσμου μας, η παραπάνω πρόταση εφόσον υιοθετηθεί, θα συντελέσει:

- στην ταχύτερη ενσωμάτωση των πιστοποιητικών εμπειρίας της τελευταίας 5ετίας 2019-2023, τα οποία απαιτούνται για την επανάκριση, και τα οποία δεν είναι ακόμα καταχωρημένα στο σύστημα στο σύνολό τους,
- στην καταχώρηση στοιχείων ιδιωτικών έργων, έργων ΣΔΙΤ και έργων εξωτερικού, για τα οποία σήμερα δεν προβλέπεται σχετική διαδικασία,
- στην αξιοποίηση του μεσοδιαστήματος για την εκπαίδευση ικανού πλήθους στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης και των Αναθετουσών Αρχών για να ανταπεξέρχονται στην σχετική διαδικασία για τα πιστοποιητικά που θα εκδίδονται από την 1/1/2024 και μετά.

Προφανώς, τα καταχωρημένα στοιχεία θα υπόκεινται στον έλεγχο ορθότητάς τους από στελέχη της Υπηρεσίας ή και των Αναθετουσών Αρχών.

Δ. Παράλληλα με τα ανωτέρω οφείλουμε να σημειώσουμε ορισμένα σημεία στις **θεσμικές προβλέψεις του ΠΔ 71/2019** που κατά την άποψη του Συνδέσμου μας θα πρέπει να προσεχθούν καθώς είναι κρίσιμης σημασίας για την απρόσκοπτη και έγκυρη λειτουργία του κλάδου κατασκευής δημόσιων τεχνικών έργων στην χώρα.

Συγκεκριμένα, και λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις της πλειοψηφίας των εργοληπτικών επιχειρήσεων, όπως αυτές εκφράστηκαν σε ερωτηματολόγιο που καταρτίσαμε, **προτείνουμε:**

- Να εισαχθούν στις προβλέψεις του ΠΔ 71/2019 οι ρυθμίσεις των διατάξεων του Ν.3669/2008 για δυνατότητα υπολογισμού της αξίας παγίων από Ορκωτό Εκτιμητή Λογιστή σύμφωνα με την πρόταση του ΣΑΤΕ που είχε υποβληθεί κατά την λειτουργία των Ομάδων Εργασίας στο Υπ. ΥΜΕ (ΦΕΚ Β'6-11-2020) και η οποία είχε γίνει ομόφωνα αποδεκτή.
- Να επανέλθει για τις τάξεις 3^η έως 7^η η αναγκαιότητα τήρησης των Δεικτών Βιωσιμότητας στα όρια που ισχύουν σήμερα.
- Να καταργηθεί πλήρως το όριο ανεκτέλεστου των εργοληπτικών επιχειρήσεων ή σε περίπτωση διατήρησής του να συνδυαστεί κλιμακωτά με το ύψος των δεικτών βιωσιμότητας της κάθε εργοληπτικής επιχείρησης.
- Να συμπληρωθούν οι προβλέψεις του άρθρου 50 από σαφή περιγραφή ενός αυστηρού πλαισίου με το οποίο οι ικανότητες άλλων φορέων θα αποδεικνύεται ότι δεσμεύονται για λογαριασμό τρίτου, καθώς και ποινές στην περίπτωση που αυτές οι προβλέψεις δεν τηρηθούν.

Αξιότιμοι κ.κ.

Η έναρξη ισχύος του ΠΔ 71/2019 - όπως αυτό είχε οριστικοποιηθεί στο πλαίσιο Συντονιστικής Επιτροπής και Ομάδων Εργασίας που είχε συστήσει το Υπουργείο - είναι ένα πάγιο αίτημα του Συνδέσμου μας τα τελευταία 4 έτη, που περιγράφεται σε όλες τις σχετικές επιστολές μας, αφού ρυθμίζει συνολικά και με ικανό τρόπο όλα τα εμπλεκόμενα επαγγέλματα και ειδικότητες καθώς και τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον χώρο μελέτης και παραγωγής τεχνικών έργων στην χώρα.

Με δεδομένο ότι οι εργοληπτικές επιχειρήσεις έχουν να κριθούν περισσότερο από οκτώ έτη, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι, δυνητικά, δημιουργούνται προβλήματα στον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ εταιρειών που ασκούν εργοληπτική επιχειρηματικότητα και άλλων που διατηρούν το εργοληπτικό τους πτυχίο σε ισχύ, ενώ δεν έχουν καμία επιχειρηματική δραστηριότητα να επιδείξουν σε αυτά τα 8 έτη!

Κατά συνέπεια ο ΣΑΤΕ υποδέχθηκε θετικά τη δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου αφού θεωρούμε ότι κινείται στην ορθή κατεύθυνση.

Ωστόσο, οι χρόνοι που ορίζονται στα (2), (3) και (4) σχετικά σε συνδυασμό με την (μη) ετοιμότητα του ΟΠΣ ΜΗΤΕ καθιστά στην ουσία ανενεργή την έναρξη ισχύος των διατάξεων του ΠΔ 71/2019, συνθήκη που φαίνεται ότι παρατείνει την περίοδο όπου είναι σε ισχύ κεκτημένα δικαιώματα ολίγων.

Ως εκ τούτου παρακαλούμε για την ταχεία υιοθέτηση των προτάσεών μας ώστε να επισπευσθούν και ουσιαστικά οι ρυθμίσεις των διατάξεων του ΠΔ 71/2019.

Με τιμή,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συνημμένα:

Η υπ' αριθμ. 40260/22.3.2024 επιστολή μας με θέμα: «Προβλήματα από την καθυστέρηση έκδοσης του π.δ/τος περί μητρώων»

Αριθ. Πρωτ.:40260

Αθήνα 22 Μαρτίου 2024

Π Ρ Ο Σ

Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών
κ. Χρ. Σταϊκούρα
Υφυπουργό Υποδομών
κ. Ν. Ταχιάο
Γενικό Γραμματέα Υποδομών
κ. Κ. Μαγουλά

ΘΕΜΑ: Προβλήματα από την καθυστέρηση έκδοσης του π.δ/τος περί μητρώων

Ο Ν. 4412/2016 άφησε εκτός του άμεσου ρυθμιστικού πεδίου του την οργάνωση του εργοληπτικού επαγγέλματος (τεχνικά μητρώα). Για τα ζητήματα αυτά παρασχέθηκε με τον νόμο αυτό η αναγκαία νομοθετική εξουσιοδότηση, ώστε να ρυθμισθούν με προεδρικό διάταγμα. Στο πλαίσιο αυτό και μετά από μεγάλη προεργασία εκδόθηκε το Π.Δ. 71/2019, το οποίο ρύθμισε με επιτυχία πολλά από τα εκκρεμή ζητήματα της οργάνωσης των μητρώων των τεχνικών επαγγελματιών και επιχειρήσεων. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μετά τις εκλογές της 7^{ης} Ιουλίου του 2019 ανέστειλε την εφαρμογή των πλέον κρίσιμων διατάξεων του νόμου και συγκεκριμένα αυτά περί μητρώων, προς τον σκοπό της εκ νέου επεξεργασίας ορισμένων ρυθμίσεων. Ήδη έχουν παρέλθει πέντε έτη από την αναστολή του, χωρίς να έχουν τεθεί σε ισχύ οι κρίσιμες διατάξεις των μητρώων του Π.Δ. 71/2019, με αποτέλεσμα να εντείνονται τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα και να δημιουργούνται και νέα από την εφαρμογή των πεπαλαιωμένων διατάξεων περί Μ.Ε.ΕΠ. και Μ.Ε.Κ. των άρθρων 90 – 110 του Κ.Ν. 3669/2008. Αναφέρουμε ενδεικτικά ορισμένες από τις δυσλειτουργίες που προκαλούνται από τη μη επανενεργοποίηση του Π.Δ. 71/2019:

α) Το νέο άρθρο 76 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 4782/2021, κάνει συνεχώς αναφορά μόνο στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. του π.δ. 71/2019 και ποτέ στο Μ.Ε.ΕΠ. του κ.ν. 3669/2008. Τούτο είναι εύλογο, εφόσον μόνο το ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. του π.δ. 71/2019 είναι προσαρμοσμένο στις προβλέψεις και απαιτήσεις του ν. 4412/2016 και των νέων ευρωπαϊκών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων, ενώ το Μ.Ε.ΕΠ. είναι ως προς πολλές ρυθμίσεις του ασύμβατο με τις ευρωπαϊκές Οδηγίες. Πέραν των σοβαρών νομοτεχνικών θεμάτων που δημιουργούνται (όταν ο ισχύων νόμος περί δημοσίων έργων παραπέμπει σε μη ισχύον προεδρικό διάταγμα), έχουν προκληθεί και κρίσιμα ερμηνευτικά και εφαρμοστικά ζητήματα, όπως το κατά πόσο το τεκμήριο τεχνικής ικανότητας και χρηματοοικονομικής επάρκειας και η

διαδικασία εισαγωγής προσθέτων όρων τεχνικοοικονομικής ικανότητας στις διακηρύξεις που θεσπίζει η παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4412/2016 με αναφορά στο π.δ. 71/2019, μπορεί να ισχύσει και με το Μ.Ε.ΕΠ..

β) Μεγάλα ερμηνευτικά προβλήματα δημιουργούνται επίσης με άρθρα διακηρύξεων που απαιτούν ελάχιστη στελέχωση διαγωνιζομένων εργοληπτικών επιχειρήσεων με αναφορά στο π.δ. 71/2019, ενώ όλες οι εργοληπτικές επιχειρήσεις είναι στελεχωμένες βάσει των απαιτήσεων του Μ.Ε.ΕΠ.. Όμως, δεν μπορεί να υπάρξει συγκερασμός των δύο συστημάτων, δεδομένου ότι διέπονται από τελείως διαφορετική φιλοσοφία ως προς τον θεσμό της στελέχωσης: Το μεν Μ.Ε.ΕΠ. προβλέπει αυξημένη βασική στελέχωση για την κύρια κατηγορία έργων και μειωμένη για τις πρόσθετες, ενώ το ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. απαιτεί αυτοτελή ισότιμη στελέχωση για εκάστη κατηγορία έργων (δεν υπάρχουν κύρια και πρόσθετες κατηγορίες στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.), η οποία είναι μειωμένη μεν ως προς τη βασική στελέχωση της κύριας κατηγορίας του Μ.Ε.ΕΠ., αυξημένη δε ως προς τη στελέχωση των προσθέτων κατηγοριών. Το αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι δημιουργούνται τεράστια ερμηνευτικά προβλήματα με τους όρους των διακηρύξεων, με συνέπεια τον άδικο αποκλεισμό διαγωνιζομένων εργοληπτικών επιχειρήσεων, την έκδοση αντιφατικών δικαστικών αποφάσεων κ.λπ..

γ) Το ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. είναι προσαρμοσμένο στις ισχύουσες ενωσιακές Οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων, ενώ το Μ.Ε.ΕΠ. όχι. Το αποτέλεσμα είναι να εξακολουθούν να υφίστανται διατάξεις αντίθετες προς το ενωσιακό δίκαιο, οι οποίες ενδέχεται να προσβληθούν στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να προκληθούν σοβαρά προβλήματα στην παραγωγή και χρηματοδότηση των δημοσίων έργων στην Ελλάδα. Αναφέρουμε ενδεικτικά την περίπτωση του υποχρεωτικού βάσει Μ.Ε.ΕΠ. εταιρικού τύπου της ανώνυμης εταιρείας για την εγγραφή ή ανέλιξη στις τάξεις από 3^η και άνω στο Μ.Ε.ΕΠ.. Αυτή η περιοριστική ρύθμιση έρχεται σε ευθεία αντίθεση τόσο με τις ενωσιακές Οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων όσο και με τον ν. 4412/2016 και φυσικά δεν περιλαμβάνεται στο π.δ. 71/2019. Οποιοσδήποτε επιθυμεί να προσβάλει τη συγκεκριμένη παράνομη, αντίθετη με το ενωσιακό δίκαιο διάταξη του Μ.Ε.ΕΠ. ενώπιον των ευρωπαϊκών οργάνων, θα δικαιωθεί. Το ίδιο ισχύει και με τις διατάξεις περί ανεκτελέστου, οι οποίες παραβιάζουν ευθέως το ενωσιακό δίκαιο, αλλά και με σωρεία άλλων διατάξεων του απηρχαιωμένου Μ.Ε.ΕΠ..

δ) Η πολυετής και αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην εφαρμογή του π.δ. 71/2019 έχει απενεργοποιήσει τον θεσμό της τακτικής αναθεώρησης των πιστοποιημένων εργοληπτικών επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα σχεδόν όλες (με την

εξαιρέση όσων υπέβαλαν αίτηση έκτακτης αναθεώρησης) να μην έχουν ελεγχθεί ως προς την πλήρωση των ελαχίστων τεχνικών και χρηματοοικονομικών απαιτήσεων για τη διατήρηση των εργοληπτικών τους πτυχίων. Το ζήτημα αυτό είναι ουσιωδέστατο και για την ποιότητα των εκτελούμενων δημοσίων έργων, επομένως άπτεται άμεσα του δημοσίου συμφέροντος.

ε) Εξακολουθούν να παραμένουν ανενεργά τα πολύ κρίσιμα για την ορθή και άρτια τεχνικά εκτέλεση των έργων νέα μητρώα για τεχνικούς συμβούλους, τεχνικούς έργων κ.λπ..

στ) Για να υπάρξει πλήρης ενεργοποίηση του τεκμηρίου τεχνικής ικανότητας και χρηματοοικονομικής επάρκειας που παρέχουν τα ελληνικά εργοληπτικά πτυχία, ώστε να δύνανται να μετέχουν οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις, τόσο εντός Ελλάδος όσο και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το ελληνικό εργοληπτικό πτυχίο ως πιστοποιητικό της τεχνικοοικονομικής καταλληλότητάς τους, θα πρέπει να ενεργοποιηθεί το ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε., που δεν περιέχει τον προβληματικό και αντίθετο με τις ενωσιακές Οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων τύπο κατάταξης, αλλά προβαίνει (ορθώς) στην κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων βάσει αυτοτελών τεχνικοοικονομικών στοιχείων (πάγια, ίδια κεφάλαια, γενική & ειδική εμπειρία κ.ο.κ.). Τούτο είναι εξαιρετικά σημαντικό και θα προσδώσει στο ελληνικό εργοληπτικό πτυχίο αυξημένη ισχύ ως προς την τεκμηρίωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής για τους εργολήπτες δημοσίων έργων.

Οι προαναφερθείσες είναι ορισμένες μόνο από τις σοβαρές δυσλειτουργίες που προκαλούνται από την παράταση της συγκεκριμένης εκκρεμότητας. Η μη ενεργοποίηση του νέου προεδρικού διατάγματος περί μητρώων ενδέχεται και να οφείλεται στο γεγονός ότι η παρούσα κατάσταση διατηρεί κεκτημένα δικαιώματα ολίγων. Το γεγονός αυτό όμως, προκαλεί σοβαρότατα νομικά προβλήματα, θίγει και αδικεί τις καλές και βιώσιμες εργοληπτικές επιχειρήσεις που προβαίνουν σε επενδύσεις και αυξάνουν το δυναμικό τους, βλάπτει την ποιότητα των δημοσίων έργων και εν τέλει προκαλεί μακροπρόθεσμη ζημία στο δημόσιο συμφέρον. Για τους λόγους αυτούς ζητούμε την άμεση ενεργοποίηση και εφαρμογή του νέου προεδρικού διατάγματος περί μητρώων τεχνικών έργων και μελετών, όπως επιτάσσουν και οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις του ν. 4412/2016.

Με εκτίμηση,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΡΑΚΑΚΗΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΒΡΑΙΛΑΣ